

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

БІОЛОГІЧНІ ІНВАЗІЇ В АГРОЕКОСИСТЕМАХ

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Захист і карантин рослин	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	третій (доктор філософії)	кафедра	Зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б. М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Леженіна Ірина Павлівна

Вища освіта – спеціальність біологія

Науковий ступень - кандидат біологічних наук, 03.00.09 – ентомологія

Вчене звання - доцент кафедри зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин

Досвід роботи – більше 40 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка 20 наукових тематичних публікацій;
- учасниця наукових і науково-практичних конференцій

телефон	0966970142	електронна пошта	iryna57lezhnina@gmail.com	дистанційна підтримка	Додатки Google
---------	------------	------------------	--	-----------------------	----------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів професійних знань та умінь щодо наслідків біологічних інвазій в агроекосистеми, забезпечення охорони рослинних ресурсів країни від занесення та розповсюдження чужорідних шкідливих організмів, розробка та впровадження необхідних заходів щодо попередження ввезення їх з об'єктами регулювання в Україну.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> Здатність самостійно проводити спостереження, обліки, виявлення та визначення видової належності інвазійних видів на підставі знань про їх морфологію, біологію, екологію та шляхи проникнення / практичні завдання; вміти самостійно розробляти науково-обґрунтовану систему спостережень, моніторингу та виявлення інвазійних видів на основі знань про шляхи проникнення та можливість акліматизації / практичні завдання, індивідуальні завдання а; здатність виявляти закономірності розвитку і поширення комплексу інвазійних шкідливих організмів / практичні завдання; використовуючи знання про інвазійні шкідливі організми проводити аналіз їх фітосанітарної небезпеки та впливу на природні та антропогенні екосистеми у разі їх проникнення
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 14 годин лекції, 16 годин практичні, 60 годин самостійна робота; модульний контроль (модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі захисту і карантину рослин на основі системного 7 наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>СК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері захисту і карантину рослин, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики.</p> <p>СК2. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з захисту і карантину рослин та дотичних до неї напрямів, формувати структуру наукової роботи, здійснювати її рубрикацію та</p>	Програмні результати навчання	<p>РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з захисту і карантину рослин і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку та отримання нових знань і здійснення інновацій.</p> <p>РН2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми сфери захисту і карантину рослин державною та іноземною мовами, кваліфіковано оприлюднювати 8 результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН3. Формулювати і перевіряти наукові гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків наявні літературні дані та докази, а також результати експериментальних досліджень, спостережень,</p>
-------------	---	-------------------------------	--

змістове наповнення, висвітлювати результати наукових досліджень у фахових вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях з дотриманням правил академічної доброчесності.

теоретичного аналізу та комп'ютерного моделювання систем і процесів у сфері захисту і карантину рослин.
 РН6. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері захисту і карантину рослин, сучасні цифрові технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ, ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРО БІОЛОГІЧНІ ІНВАЗІЇ

Лекція 1.	Поняття про адвентивні, інвазійні та карантинні види. Історія міжнародних взаємовідносин у сфері карантину рослин.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Поняття інвазійний вид та історія його формування	Самостійна робота	Закон про карантин рослин України
Лекція 2.	Зростаючі темпи глобалізації, зміна клімату, фрагментація та деградація середовищ існування як основні причини вторгнення чужорідних видів в нові райони за межами їх природних ареалів.	ПЗ 2	Сучасні причини вторгнення чужорідних видів в нові райони за межами їх природних ареалів		
Лекція 3.	Стан вивченості природи інвазій та розуміння наслідків такого виду забруднення.	ПЗ 3	Наслідки біологічного забруднення для природних і антропогенних екосистем України. Приклади біологічних інвазій		

МОДУЛЬ 2 МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ, ОСНОВНІ МІЖНАРОДНІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОХОРОНИ БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ. КОНЦЕПЦІЯ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА МІНІМІЗАЦІЇ ІНВАЗІЙНИХ ЯВИЩ

Лекція 4	«Конвенція про біологічне різноманіття», «Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі», «Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів», Європейська та Глобальна стратегія з інвазійних чужорідних видів (European Strategy on	ПЗ 4 ПЗ 5	Чорна книга флори Європи. Найбільш поширені чужорідні види рослин Європи Списки інвазійних видів комах Європи		Методи фітосанітарної експертизи
----------	---	--------------	--	--	----------------------------------

	Invasive Alien Species, Global strategy on invasive alien species), Закони України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про тваринний світ», "Про природно-заповідний фонд України".				
Модуль 3. ІНВАЗІЙНІ ВИДИ АГРОЕКОСИСТЕМ, ВИДОВИЙ СКЛАД, ЕКОБІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ШЛЯХИ ПРОНИКНЕННЯ, КОНТРОЛЬ ТА МОНІТОРИНГ					
Лекція 5	Інвазійні види комах агроecosystem, аналіз темпів та шляхів проникнення, вплив на екологічну ситуацію, контроль та моніторинг	ПЗ 6	Інвазійні види агроecosystem та лісових екосистем України		Інтродукція біологічних агентів для захисту сільськогосподарських та лісових культур, наслідки, ризики Міжнародна співпраця України в галузі захисту і карантину рослин
Лекція 6	Інвазійні види рослин агроecosystem, аналіз темпів та шляхів проникнення, вплив на екологічну ситуацію, контроль та моніторинг	ПЗ 7	Тенденції зміни процесів інвазії у часі, шляхи поширення в Європі		
Лекція 7	Можливість проникнення інвазійних видів агроecosystem в природні екосистеми, прогнозування наслідків	ПЗ 8	Рівень інвазійності антропогенних та природних екосистем в Європі та Україні		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні / [Башинська О. В., Константінова Н. А., Пилипенко Л. А. та ін.]. — К.: Урожай, 2009. — 249 с. 2. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми: підручн. — К.: Світ, 2002. — Ч. 1. — 288 с. 3. Мовчан О. М., Сикало О. О., Устїнов І. Д. Карантинні шкідливі організми: підручн. — К.: Колообіг, 2005. — Ч. 1. — 411 с. 4. Європейська та Середземноморська організація із захисту рослин. URL: http://www.eppo.int/european and Mediterranean Plant protection organization 5. Глобальна база даних інвазивних видів. URL: http://www.iucngisd.org/gisd/ 6. Національна мережа інформації з біорізноманіття/ URL: https://ukrbin.com/ 7. Головна державна фітосанітарна інспекція. Електронний ресурс — URL: http://www.karantin.gov.ua/ 8. Пропозиція Електронний ресурс — URL: http://www.propozitsiya.com/?page=3 9. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text 	Методичне забезпечення	
------------	--	------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.